

Roller och ansvar – transporter enligt EG-förordningen 1013/2006

Denna vägledning gäller ansvarsfördelning vid hantering av illegala gränsöverskridande avfallstransporter. Dokumentet vänder sig till de myndigheter som i sina respektive kontrollerande verksamheter kan komma i kontakt med gränsöverskridande avfallstransporter.

Ambitionen är att få de samverkande myndigheterna att agera på likartat sätt och därmed förenkla förfaranden för alla parter.

Dokumentet har tagits fram av en arbetsgrupp på uppdrag av den nationella samverkansgruppen för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter. I arbetsgruppen ingår företrädare för Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål inom Åklagarmyndigheten, Polisen, Tullverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna.

Detta är en uppdatering av det tidigare dokumentet från 2012.

Mer vägledning om gränsöverskridande avfallstransporter finns på www.naturvardsverket.se/inutavfall

Kontakt: inutavfall@naturvardsverket.se

Innehåll

INLEDNING	4
1 INVOLVERADE MYNDIGHETER	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Naturvårdsverket	5
1.3 Länsstyrelserna	5
1.4 Tullverket	5
1.5 Polisen	5
1.6 Kustbevakningen	6
1.7 Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (REMA)	6
1.8 Kommunerna	6
2 SÄTT ATT UPPTÄCKA ILLEGALA AVFALLSTRANSPORTER	7
2.1 Vad är en illegal gränsöverskridande avfallstransport?	7
2.2 Transporter inom EU	7
2.2.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen	7
2.2.2 Om Tullverket misstänker brott	8
2.2.3 Om polisen misstänker brott	9
2.2.4 Om Kustbevakningen misstänker brott	10
2.2.5 Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter	10
2.3 Export från EU	11
2.3.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen	11
2.3.2 Tullverket genomför, efter en exportdeklaration, en kontroll utan misstanke om brott i eller intill ett hamnområde	12
2.3.3 Tullverket genomför en kontroll vid en gränsövergång till tredje land (Norge) utan misstanke om brott	13
2.3.4 Tullverket genomför, efter en exportdeklaration, en kontroll utan misstanke om brott innan transporten mot gränsen av godset har påbörjats (försökspunkten ej uppnådd)	13
2.3.5 Om Tullverket misstänker brott	14
2.3.6 Om polisen misstänker brott	14
2.3.7 Om Kustbevakningen misstänker brott	15
2.3.8 Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter	15
2.4 Import till EU	15
2.4.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen	16

2.4.2	Tullverket genomför en kontroll efter det att en importdeklaration är inlämnad	16
2.4.3	Om Tullverket misstänker brott	18
2.4.4	Om polisen misstänker brott	18
2.4.5	Om Kustbevakningen misstänker brott	18
2.4.6	Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter	18
3	SÄRSKILT OM BESLAG, FÖRVERKANDE OCH ÖVRIGT OMHÄNDERTAGANDE	19
3.1	Bevisbeslag	19
3.2	Förverkande	20
3.2.1	Smugglingslagen	20
3.2.2	Miljöbalken	20
3.2.3	Brottsbalken 36 kap	20
3.3	Övrigt omhändertagande	21
3.4	Förslag på hur hantering av gods bör ske	21
4	ORDLISTA	23
5	TELEFONNUMMER	24

Inledning

Denna vägledning för ansvarsfördelning vid hantering av illegala gränsöverskridande avfallstransporter har tagits fram på uppdrag av den nationella samverkansgruppen för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter. Dokumentet vänder sig till de myndigheter som i sina respektive kontrollerande verksamheter kan komma i kontakt med gränsöverskridande avfallstransporter. Ambitionen med de olika beskrivningar som följer är att få de samverkande myndigheterna att agera på likartat sätt och därmed förenkla förfaranden för alla parter.

Gruppens arbete har begränsats till förfaranden vid misstänka överträdelser av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall. Till viss del berörs även överträdelser av bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet. Detta eftersom även sådant gods kan påträffas vid avfallskontroller och då de utreds gemensamt.

Rollfördelningen i dokumentet är vidare begränsad till sådan brottsbekämpning som görs som en del av Tullverkets, polisens, kustbevakningens och tillsynsmyndighetens löpande kontrollverksamhet. Rollfördelningen i dokumentet beskriver inte det arbete som bedrivs inom ramen för polisens underrättelseverksamhet och som riktar sig mot organiserad brottslighet.

Dokumentet är indelat i framförallt två avsnitt. Det första avsnittet handlar om på vilka sätt man kan upptäcka illegala avfallstransporter samt arbetsgruppens förslag till rollfördelning och hantering av dessa utifrån respektive myndighets perspektiv och i samverkan med övriga. Det andra avsnittet belyser frågor som särskilt har att göra med arbetsgruppens förslag om hur beslag, förverkande av beslag samt övrigt omhändertagande av gods (avfall) bör ske.

1 Involverade myndigheter

1.1 Bakgrund

För att hindra illegala gränsöverskridande avfallstransporter är tillsynen av mycket stor vikt. För att tillsynen och bekämpningen av brotten på området ska bli effektiv och ändamålsenlig är det avgörande att berörda myndigheter samverkar. Nedan följer en kort beskrivning av respektive myndighets roll i dessa sammanhang. För att komma i kontakt med respektive myndighet finns angivna telefonnummer under kapitel 5.

1.2 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket handlägger och godkänner anmälningar för avfallstransporter till och från Sverige och ser till att olagliga avfallstransporter från Sverige som stoppas utomlands tas tillbaka till Sverige och omhändertas. Naturvårdsverket arbetar även med tillsynsvägledning samt samordnar även den nationella samverkan för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter.

1.3 Länsstyrelserna

Länsstyrelserna ansvarar för tillsynen över sådana transporter av avfall som regleras i förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall och ska i tillsynen, i enlighet med 2 kap 28 § miljötillsynsförordningen (2011:13), samverka med polisen, Tullverket och Kustbevakningen. Länsstyrelserna arbetar även med tillsynsvägledning gentemot kommunerna samt i fem av länen (Västra Götaland, Skåne, Stockholm, Gävleborg och Norrbotten) samordnar den regionala samverkan för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter. Länsstyrelsen utövar även tillsyn över sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd enligt 9 kap. Miljöbalken.

1.4 Tullverket

Tullverkets roll rörande gränsöverskridande avfallstransporter är i första hand selektering av kontrollobjekt, kontroller och brottsutredningar. Det finns flera olika tjänstemän i Tullverket som arbetar med gränsöverskridande avfallstransporter exempelvis de som utför de fysiska kontrollerna, klarering, riskanalytiker, utredare och specialister.

1.5 Polisen

Polisens uppgift är att främja rättvisa och trygghet, vilket innebär att polisens arbete ska syfta till att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. Detta innebär bland annat att förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet, bedriva spaning och utredning i fråga om brott som hör under allmänt åtal. Som ett led i sin verksamhet genomför

polisen i sin linjeverksamhet förar- och fordonskontroller, skulle polisen i samband med dessa kontroller upptäcka gods som kan tänkas vara en del av en otillåten avfallstransport har polisen skyldighet att agera för att beivra brott. Därutöver tillkommer det polisen att samverka med tillsynsmyndigheterna (länsstyrelserna och kommunerna) vid gemensamma insatser avseende tillsynen av avfalltransporterna.

1.6 Kustbevakningen

Kustbevakningen ansvarar för tillsyn av farligt gods och lastsäkring i hamnars landområden och den är oberoende av trafikslag. Kustbevakningen har bara rätt att kontrollera transporthandlingar enligt reglerna för farligt gods transporter och för att utröna det underlag som behövs för att bedöma lastsäkringen. Tillsynen sker självständigt, men också i samverkan med bl.a. polisen, Tullverket och Länsstyrelserna.

1.7 Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål (REMA)

Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål inrättades den 1 januari 2009 som en nationell operativ enhet inom Åklagarmyndigheten. Vid enheten handläggs ärenden om brott mot bl.a. miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter. Det är miljöåklagaren som inom lagens ram avgör om åtal ska väckas och som för statens talan i domstolen. Det är åklagaren som leder förundersökningen med hjälp av polisens miljöbrottsutredare eller brottsutredare vid Tullverket.

1.8 Kommunerna

Kommunerna är tillsynsmyndighet för nationella transporter av avfall. Enligt 26 kap. 3 § miljöbalken utövar även varje kommun tillsyn, inom kommunen, över miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. Miljöbalken, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd, och över avfallshanteringen enligt 15 kap. Miljöbalken. Kommunerna kan dessutom begära att från länsstyrelsen få överta tillsynen över sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd enligt 9 kap. Miljöbalken.

2 Sätt att upptäcka illegala avfalls-transporter

2.1 Vad är en illegal gränsöverskridande avfalls-transport?

En illegal gränsöverskridande avfallstransport inom, från, till eller genom EU är:

- en transport som antingen bryter mot exportförbudet,
- en anmälningspliktig transport som ej anmälts,
- en anmälningspliktig transport som anmälts men ej godkänts,
- en avfallstransport som är informationspliktig men som saknar bilaga VII (transportdokument) och eller
- en avfallstransport som innehåller annat avfall än vad som angetts.

Dessa transporter kan upptäckas på flera olika sätt. Vi har utifrån de olika rubrikerna nedan gett förslag på vad vi anser är en lämplig roll- och ansvarsfördelning mellan de involverade myndigheterna och ett lämpligt arbetssätt då gränsöverskridande avfallstransporter påträffas.

2.2 Transporter inom EU

Följande kapitel inkluderar transporter inom EU där kontroller sker i Sverige.

2.2.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen

Tillsynen kan göras i olika skeden av transporter mellan EU-länder och sker oftast tillsammans med annan myndighet såsom polisen. Dessa kontroller görs mestadels på vägar, i hamnar eller vid gränsövergångar. Om länsstyrelsen vid sin tillsyn gör bedömningen att det är fråga om en misstänkt illegal gränsöverskridande avfallstransport och därmed ett brott enligt 29 kap. 4a § i miljöbalken ska länsstyrelsen göra en åtalsanmälan. Om polisen är med på platsen kan anmälan lämpligen göras till denne. Arbetssättet blir då det sätt som anges under avsnitt 2.2.3. Länsstyrelsen bör dock som ett första steg ta kontakt med Naturvårdsverket för att reda ut vad som gäller för transport av förekommande avfall och om transporten har ett godkännande eller ej.

Enligt 28 kap. 1 och 8 §§ miljöbalken kan länsstyrelsen som tillsynsmyndighet begära den hjälp som behövs för tillträde och åtgärder för att fullgöra länsstyrelsens uppgifter t.ex. få tillträde till ett transportmedel såsom ett fordon eller en container.

Länsstyrelsen kan vid sin tillsyn på avfallstransporter även göra s.k. dokumentationskontroller. Om t.ex. transportören inte sett till att transportdokument och kopior på anmälningsdokument medföljer transporten enligt artikel 16 c i EG förordningen 1013/2006, kan länsstyrelsen besluta om att en miljöstraffavgift ska tas ut.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får länsstyrelsen även meddela föreläggande och förbud, t.ex. förbjuda utförsel av avfall. Enligt 15 kap 5 a § miljöbalken kan länsstyrelsen förelägga att den som innehar avfall hanterar detta på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, t.ex. förelägga om att avfallet ska tas om hand av en godkänd avfallsanläggning.

2.2.2 Om Tullverket misstänker brott

Tullverkets befogenheter vid gräns mot annan medlemsstat i EU (inre gräns) styrs av lag (1996:701) om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom Europeiska unionen. I 3§ nämns att lagen är tillämplig endast beträffande följande varor, därefter följer en uppräkningslista över vilka varor som avses. Avfall är inte en av dessa, vilket medför att Tullverket inte har befogenheter att kontrollera avfall vid inre gräns.

Om scenariot inträffar att Tullverket skulle upptäcka en misstänkt sändning med avfall vid kontroll vid inre gräns i samband med kontroll av någon av de varor som myndigheten har befogenheter för vidtas följande åtgärder:

- Kontakta polisen
- Kontakta ansvarig länsstyrelse

Arbetssättet blir då på det sätt som anges under avsnitt 2.2.1. och 2.2.3.

2.2.3 Om polisen misstänker brott

Polisen bedriver i de flesta fall kontrollerande verksamhet utan anknytning till avfallstransporter. Dessa kontroller görs mestadels på vägar. Om polisen i samband med en sådan kontroll upptäcker gods som kan tänkas vara en illegal avfallstransport har polisen en skyldighet att agera eftersom polisen ska beivra brott. Det finns två tillsynsmyndigheter för avfallstransporter, kommunen (nationella) och länsstyrelsen (gränsöverskridande).

För avfallstransporter som börjar och/eller slutar i Sverige krävs för både svenska och utländska yrkesmässiga transportörer att de har tillstånd utifrån den svenska avfallsförordningen (2011:927) som medger att de får transportera aktuellt avfall i Sverige. Ett sådant beslut (länsstyrelsebeslut) ska också medfölja transporten. Dessa nationella transportdokument har kommunen där transporten befinner sig tillsyn över. Länsstyrelsen är tillståndsgivande myndighet.

Om avfallstransporten är gränsöverskridande kontaktar polisen länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska då bedöma och dokumentera om det är avfall, vad det är för sorts avfall eller om varorna innehåller eller för sin funktion är beroende av kontrollerade ämnen samt om det enligt länsstyrelsens bedömning föreligger misstanke om en gränsöverskridande illegal avfallstransport.

Ibland kan det räcka med att länsstyrelsen gör en dokumentkontroll, en sådan kontroll kan genomföras på kontoret om bilder och dokument översänds till länsstyrelsen. Om illegal avfallstransport misstänks underrättar länsstyrelsen muntligen polisen sin bedömning som då har anledning att misstänka brott och som då kan inleda en förundersökning om försök till otillåten avfallstransport samt ta godset i beslag, se vidare under kapitel 3 för beslagshantering. Efter att länsstyrelsen genomfört sin inspektion och överlämnat sin inspektionsrapport till polisen, genomförs en sedvanlig förundersökning som leds av miljöåklagaren.

I de fall länsstyrelsen inte kan nå vid ingripandetillfället för att göra en avfallsbedömning kan det finnas behov av att polisen ändå kontaktar miljöåklagare för beslut om att inleda en förundersökning och att ta gods i beslag.

Polisen ansvarar för brottsutredningen. I de fall som polisen inte tar något gods i beslag ska polisen informera länsstyrelsen och Naturvårdsverket om detta så att dessa myndigheter kan vidta åtgärder vid behov (förbud, föreläggande) om transporten t.ex. inte har erforderliga tillstånd "godkännande". I de fall förundersökningen läggs ner av åklagaren ska denne också meddela länsstyrelsen som då kan meddela förbud och/eller förlägga transportören att lämna in erforderliga tillstånd (godkännande).

Om en transport kommer från ett annat EU-land ska behörig myndighet i det land som avfallet kommer ifrån kontaktats avseende den misstänkta illegala avfalls-

transporten. Detta görs av Naturvårdsverket som i sin tur tar kontakt med aktuellt lands motsvarighet. Avsändarlandet har ansvar för att giltiga dokument finns upprättade för avfallstransporten. I de fall då transporten inte är anmäld och godkänd informerar Naturvårdsverket i sin tur polisen och länsstyrelsen om detta. Om polisen inte tar detta gods i beslag ska Naturvårdsverket ta initiativ till att det godset tas omhand till dess att avfallet tas tillbaka till avsändarlandet alternativt destrueras på plats i Sverige. Se mer under avsnitt 3.4.

Polisen har eller bör ha lokala avtal med avfallsbolag som kan bistå med omhändertagandet av beslaget. I avtalet med lokalt avfallsbolag bör ingå, förutom omhändertagande/förvaring av avfallet även transport och vägning av avfallet. Anlitad entreprenör ska ha tillstånd av länsstyrelsen som visar att avfallet får transporteras av dem inom Sverige. För kostnader ansvarar polisen för tiden då avfallet ligger som beslag hos polisen och avsändaren/transportören för kostnader efter att de fått tillgång/kännedom om att beslaget hävts. Se mer under kapitel 3.

2.2.4 Om Kustbevakningen misstänker brott

Om Kustbevakningen i samband med självständiga eller myndighetsgemensamma kontroller upptäcker gods som kan tänkas vara föremål för gränsöverskridande illegal avfallstransport har Kustbevakningen en möjlighet att agera genom att tillkalla polisen och länsstyrelsen för vidare agerande. Arbetssättet för tillkallad myndighet blir då på det sätt som anges under avsnitt 2.2.1 och 2.2.3.

Kustbevakningen har bara rätt att kontrollera transporthandlingar enligt reglerna för farligt gods transporter och för att utröna det underlag som behövs för att bedöma lastsäkringen. Det är viktigt att poängtera att Kustbevakningen inte har någon laglig rätt att hålla gods på grund av att det är en avfallstransport. Kustbevakningen har inte heller någon laglig rätt att bistå länsstyrelsen med att öppna upp lastbärare enbart för att länsstyrelsen ska kunna bedriva tillsyn, däremot är det möjligt när tillsynsuppdraget sammanfaller angående samma kontrollobjekt, t.ex. vid gemensamma tillsynskampanjer.

Polisen ansvarar för förundersökning/brottutredningen i de flesta fall där Kustbevakningen är involverad men kontakt kan tas med Tullverket utifall transporten rör sig om en import- eller exporttransport där båda myndigheterna har möjlighet att hantera en sådan utredning.

Att biträda för tillträde och åtgärder för att fullgöra länsstyrelsens uppgifter enligt 28 kap. 1 och 8 §§ miljöbalken åligger enbart polismyndigheten.

2.2.5 Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter

Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala gränsöverskridande avfallstransporter är framförallt de kommunala miljöförvaltningarna som bedriver miljö-

tillsyn på ett stort antal s.k. miljöfarliga verksamheter där avfall uppstår. Kommunerna har även tillsynen över nationella transporter av avfall. Om kommuner eller andra aktörer upptäcker eller misstänker illegala gränsöverskridande avfallstransporter bör i första hand kontakt tas med länsstyrelsen i det län kommunen ligger.

2.3 Export från EU

Följande kapitel inkluderar transporter som kontrolleras i Sverige där avsikten är att godset (avfallet) ska föras ut till ett land utanför EU.

2.3.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen

Länsstyrelsen har enligt vad som tidigare anförts ansvar för tillsynen över sådana transporter av avfall som regleras i förordningen (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall.

Enligt 28 kap 1 och 8 §§ miljöbalken kan länsstyrelsen som tillsynsmyndighet begära handräckning av polismyndigheten för att t.ex. få tillträde till ett fordon, en container etc.

Tillsynen kan göras i olika skeden av exporten. För det fallet att tillsynen görs innan transporten påbörjats är inte försökspunkten uppnådd och brott mot exportbestämmelserna i avfallstransportförordningen föreligger inte. Eftersom det i dessa fall inte är fråga om en kontroll initierad av Tullverket finns det heller inte någon exportdeklaration i botten varför det inte kan föreligga misstanke om olovlig utför-

sel som redogörs för nedan. Straffrättsligt går det då inte att angripa transporten. Länsstyrelsen har emellertid möjlighet att inom ramen för sin tillsyn agera med föreläggande eller förbud om förutsättningarna härför är uppfyllda.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får länsstyrelsen meddela föreläggande och förbud, t.ex. förbjuda export av avfall. Enligt 15 kap 5 a § miljöbalken kan länsstyrelsen förelägga att den som innehar avfall hanterar detta på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, t.ex. förelägga om att avfallet ska tas om hand av en godkänd avfallsanläggning.

Om länsstyrelsen vid sin tillsyn gör bedömningen att det är fråga om en illegal gränsöverskridande avfallstransport eller export av varor innehållandes kontrollerade ämnen och där försökspunkten är uppnådd eller osäkerhet därom föreligger ska länsstyrelsen göra en åtalsanmälan. Om polisen är på plats kan anmälan lämpligen göras till denne. Polisen har då anledning att misstänka brott och har möjlighet att inleda förundersökning för försök till smuggling och godset bör tas i beslag. Länsstyrelsen lämnar därefter in fotografier och inspektionsrapporten på samma sätt som ovan varefter polisen därefter överlämnar allt material till miljöåklagare som tar över förundersökningen. Självklart kan tillsynsmyndigheten göra en åtalsanmälan direkt till miljöåklagarare.

Polisen bör i dessa fall ansvara för brottsutredningen.

2.3.2 Tullverket genomför, efter en exportdeklaration, en kontroll utan misstanke om brott i eller intill ett hamnområde

Tullverket genomför kontrollen tillsammans med länsstyrelsen som tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen bedömer och dokumenterar om det är avfall, vad det är för sorts avfall eller om varorna innehåller eller för sin funktion är beroende av kontrollerade ämnen samt om och varför det enligt länsstyrelsens bedömning föreligger misstanke om en överträdelse av exportbestämmelserna. Om så är fallet underlättar länsstyrelsen Tullverket sin bedömning, vilket inledningsvis torde kunna ske muntligen. Tullverket har då anledning att misstänka att brott har blivit begånget och kan inleda förundersökning för försök till smuggling och kan ta godset i beslag (se mer om beslag under kapitel 3). Beroende på hur utredningen därefter gestaltar sig kan förundersökningsledaren ändra brottsrubriceringen t.ex. till otillåten avfallstransport om enbart oaktsamhet kan styrkas.

Efter de inledande åtgärderna översänder, lämpligen via e-post, länsstyrelsen eventuella fotografier och en skriftlig inspektionsrapport där handläggaren redogör för sin bedömning av avfallet/produkterna. Tullverket sammanställer därefter det ovan nämnda materialet och överlämnar skyndsamt förundersökningen till miljöåklagare som är förundersökningsledare. I de fall då behov finns kan självklart miljöåklagare kontaktas redan inför eller under en kontroll.

Även om polisen ansvarar för brottsutredningar inom området för miljöbrott bör Tullverket fortsätta med utredningarna, dels då Tullverket initierat ärendet, dels då smugglingslagen enligt 29 kap 11 § 2 st. miljöbalken har företräde framför miljöbalken och Tullverket ansvarar för sådana brottsutredningar.

2.3.3 Tullverket genomför en kontroll vid en gränsövergång till tredje land (Norge) utan misstanke om brott

Eftersom kontrollen görs vid en gränsövergång till tredje land är utgångspunkten att försökspunkten är uppnådd.

Arbets sättet blir det samma som redovisats under avsnitt 2.3.2.

2.3.4 Tullverket genomför, efter en exportdeklaration, en kontroll utan misstanke om brott innan transporten mot gränsen av godset har påbörjats (försökspunkten ej uppnådd)

De flesta större hamnar godtar inte längre att godset förs in i hamnarna innan godset är klarerat (exportdeklarationen är godkänd och klar av Tullverket). Detta innebär att Tullverket numera till stora delar utför kontroller innan godset börjat transporteras mot gränsen vilket kan innebära att försökspunkten inte är uppnådd och brott därmed inte föreligger enligt 3 § 3 st. smugglingslagen och 29 kap 4 a § miljöbalken. Som angetts ovan måste en bedömning av om försökspunkten är uppnådd eller inte självklart göras i varje enskilt fall. Det går kanske inte heller alltid att genast göra bedömningen om försökspunkten är uppnådd eller inte. Då får man självklart förfara som ovan, se avsnitt 2.3.2., och så får den frågan redas ut under förundersökningen. Det finns inget som hindrar att kontakt tas med åklagare inför eller under en kontroll för en bedömning om försökspunkten är uppnådd eller inte.

För det fall försökspunkten inte är uppnådd och smugglingsbrott/otillåten avfalls-transport därmed inte föreligger, såvida det inte är fråga om grov smuggling, kan som angetts ovan i stället ansvar för olovlig utförelse jämlikt 7 § 2 st. 1 p. smugglingslagen komma ifråga. Det brottet fullbordas som nämnts redan när exportanmälan inlämnas till Tullverket. Det är inte alltid självklart vad som avses med en oriktig uppgift eller vad en föreskriven uppgift är i samband med tullbehandling av avfallstransporter.

Rutinerna vid detta scenario innebär sammanfattningsvis att Tullverket genomför en kontroll tillsammans med länsstyrelsen som tillsynsmyndighet, länsstyrelsen bedömer och dokumenterar om det är avfall, vad det är för sorts avfall eller om varorna innehåller eller för sin funktion är beroende av kontrollerade ämnen samt om och varför avfallet/varorna enligt länsstyrelsens bedömning inte får exporteras enligt EG-förordningarna. Om så är fallet underrättar länsstyrelsen Tullverket sin bedömning, vilket inledningsvis torde kunna ske muntligen. För det fallet att Tullverket kan misstänka att exportören lämnat oriktiga uppgifter eller liknande har

Tullverket anledning att misstänka att brott har blivit begånget och kan inleda förundersökning för olovlig utförsel. Även i dessa fall finns anledning att ta godset i beslag för bevissäkring. Därefter översänder, lämpligen via e-post, länsstyrelsen eventuella fotografier och en skriftlig inspektionsrapport där handläggaren redogör för sin bedömning av avfallet/varorna. Tullverket sammanställer därefter det ovan nämnda materialet och överlämnar skyndsamt förundersökningen till miljöåklagare som är förundersökningsledare. Tullverket överlämnar därutöver en redogörelse om på vilket sätt godset skulle ha deklarerats jämfört med hur det rent faktiskt deklarerats och en bedömning/förklaring om på vilket sätt en oriktig uppgift har lämnats eller om en föreskriven uppgift inte har lämnats.

Tullverket bör ansvara för brottsutredningen av samma skäl som angetts tidigare.

För det fallet att misstanke om olovlig utförsel enligt 7 § 2 st. 1 p smugglingslagen inte heller kan komma ifråga föreligger ingen möjlighet att straffrättsligt ingripa mot de planerade exporterna. Som angetts i ingressen kan andra brott föreligga men i annat fall återstår de möjligheter som länsstyrelsen besitter att till exempel meddela föreläggande av olika slag om förutsättningarna för det föreligger.

2.3.5 Om Tullverket misstänker brott

Även Tullverket bedriver annan kontrollerande verksamhet utan anknytning till avfallstransporter. Arbetssättet blir det samma som angetts under avsnitt 2.3.6. Vad som där sägs om polisen ska istället gälla Tullverket.

2.3.6 Om polisen misstänker brott

Om polisen i samband med en ordinarie poliskontroll upptäcker gods som kan tänkas vara föremål för gränsöverskridande illegal avfallstransport har polisen en skyldighet att agera. Om möjligt bör polisen då ta kontakt med länsstyrelsen som på samma sätt som ovan bedömer och dokumenterar om det är avfall, vad det är för sorts avfall eller om varorna innehåller eller för sin funktion är beroende av kontrollerade ämnen samt om och varför det enligt länsstyrelsens bedömning föreligger misstanke om en gränsöverskridande illegal avfallstransport. Om så är fallet underrättar länsstyrelsen muntligen polisen sin bedömning som då har anledning att misstänka brott och kan på sätt som anges ovan inleda förundersökning för försök till smuggling alternativt misstanke om otillåten avfallstransport och ta godset i beslag. Efter att länsstyrelsen inkommit med fotografier och skriftlig inspektionsrapport överlämnar polisen förundersökningen till miljöåklagare. I de fall behov finns kan självklart miljöåklagare kontaktas direkt av polis.

Polisen bör i dessa fall ansvara för brottsutredningen men kontakt kan tas med Tullverket då båda myndigheterna har möjlighet att hantera en sådan utredning.

Eftersom polisen inte kan hålla gods utan att ta det i beslag och då det inte alla gånger går att genast få kontakt med en handläggare på länsstyrelsen är detta en

situation då polisen/miljöåklagare kan behöva inleda förundersökning och ta gods i beslag utan stöd av länsstyrelsens avfallsbedömning. Se även avsnitt 2.2.3 och kap 3 för mer information om beslagshantering.

2.3.7 Om Kustbevakningen misstänker brott

Om Kustbevakningen i samband med självständiga eller myndighetsgemensamma kontroller upptäcker gods som kan tänkas vara föremål för gränsöverskridande illegal avfallstransport har Kustbevakningen en möjlighet att agera genom att tillkalla polisen och länsstyrelsen för vidare agerande. Se även avsnitt 2.2.4.

2.3.8 Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter

Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala gränsöverskridande avfallstransporter är framförallt de kommunala miljöförvaltningarna som bedriver miljötillsyn på ett stort antal s.k. miljöfarliga verksamheter där avfall uppstår. Kommunerna har även tillsynen över nationella transporter av avfall. Om kommuner eller andra aktörer upptäcker eller misstänker illegala gränsöverskridande avfallstransporter bör i första kontakt tas med länsstyrelsen i det län kommunen ligger.

2.4 Import till EU

Följande kapitel inkluderar transporter som kontrolleras i Sverige där godset (avfallet) förs in från ett land utanför EU.

2.4.1 Om länsstyrelsen misstänker brott inom ramen för tillsynen

Tillsynen kan göras i olika skeden av importen, från mottagning och omlastning i hamn etc. till slutdestination. För det fallet att tillsynen görs på en av länsstyrelsens eller kommunens tillsynsobjekt och man där upptäcker att företaget importerat ett avfall utan att ha följt EG förordningens regler t.ex. inte anmält importen i avsändarlandet kan det vara fråga om en illegal import av avfall. Ett första steg är då att kontakta Naturvårdsverket för att reda ut vad som gäller för import av just denna typ av avfall. Det ska då klargöras varifrån avfallet kommer (exportör) och hur det ska omhändertas i Sverige.

Om länsstyrelsen vid sin tillsyn gör bedömningen att det är fråga om en illegal gränsöverskridande avfallsimport och därmed ett brott enligt kap. 29:4a i MB ska länsstyrelsen göra en åtalsanmälan. Om polisen är med på platsen kan anmälan lämpligen göras till denne. Polisen har då anledning att misstänka brott och har möjlighet att inleda förundersökning för misstänkt illegal avfallstransport alternativt smugglingsbrott och godset bör tas i beslag. Länsstyrelsen lämnar därefter in fotografier och inspektionsrapport varefter polisen överlämnar allt material till miljöåklagare. Tillsynsmyndigheten kan även göra en åtalsanmälan direkt till miljöåklagare. Polisen bör i dessa fall ansvara för brottsutredningen.

Enligt 28 kap 1 och 8 §§ kan länsstyrelsen som tillsynsmyndighet begära handräckning av polismyndigheten för att t ex få tillträde till ett fordon, en container, lokal etc.

Länsstyrelsen kan vid sin tillsyn ute på verksamheter som importerar avfall även göra en s.k. dokumentationskontroll. Om t.ex. importören inte bevarat dokumentation enligt artikel 20 i EG förordningen 1013/2006, kan länsstyrelsen besluta om att en miljöstraffavgift ska tas ut.

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får länsstyrelsen meddela föreläggande och förbud t ex i samband med att en misstänkt illegal avfallsimport påträffas. Enligt 15 kap 5 a § miljöbalken kan länsstyrelsen då förelägga att den som innehar avfall hanterar detta på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, t ex förelägga om att avfallet ska tas om hand av en godkänd avfallsanläggning.

2.4.2 Tullverket genomför en kontroll efter det att en importdeklaration är inlämnad

Till skillnad mot vid kontroller av export är eventuella överträdelser fullbordade brott. Detta då det i 2§ Lag (2000:1225) om straff för smuggling anges att: vid tillämpning av denna lag ska en vara anses ha förts in till eller ut från landet när den har förts över gränsen för svenskt territorium. Detta medför att det inte är aktuellt att såsom vid avsnitten om exportkontroller ange olika arbetsmetoder vid olika scenarier.

Tullverket genomför en kontroll tillsammans med länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet, länsstyrelsen bedömer och dokumenterar om det är avfall, vad det är för sorts avfall eller om varorna innehåller eller för sin funktion är beroende av kontrollerade ämnen och varför det enligt länsstyrelsens bedömning anses utgöra en överträdelse av importförbuden. Om så är fallet underrättar länsstyrelsen Naturvårdsverket och informerar om att en avfallstransport som bryter mot importbestämmelserna i avfallsförordningen har påträffats. Inledningsvis torde länsstyrelsen kunna informera Naturvårdsverket muntligen för att därefter översända mer information och en skriftlig inspektionsrapport där handläggaren redogör för sin bedömning av avfallet/produkterna, eventuella fotografier med mera.

I de fall då transporten inte är anmäld och godkänd informerar Naturvårdsverket i sin tur länsstyrelsen och den behöriga avsändarmyndigheten, och ser till att avfallet hålls kvar genom kontakt med Tullverket fram till dess att den behöriga avsändarmyndigheten har beslutat att det kan släppas för återtagande till avsändarlandet eller för omhändertagande i Sverige på ett miljömässigt godtagbart sätt. Naturvårdsverket översänder även länsstyrelsens inspektionsrapport och annan dokumentation kring ärendet till Miljöåklagaren och åtalsanmäler för misstänkt smuggling alternativt otillåten avfallstransport. Tullverket tillser så att importören blir kontaktad och meddelar denna att sändningen har stoppats.

Även om polisen ansvarar för brottsutredningar inom området för miljöbrott bör Tullverket fortsätta med utredningarna, dels då Tullverket initierat ärendet, dels då smuglingslagen enligt 29 kap 11 § 2 st miljöbalken har företräde framför miljöbalken och Tullverket ansvarar för sådana brottsutredningar. Tullverket kan inleda förundersökning för försök till smuggling alternativt försök till otillåten avfallstransport och kan ta godset i beslag. Beroende på hur utredningen därefter gestaltar sig kan förundersökningsledaren ändra brottsrubriceringen t.ex. till otillåten avfallstransport om enbart oaktsamhet kan styrkas.

I de fall sändningen ska återsändas till avsändarlandet hanteras detta tillsammans med Naturvårdsverkets motsvarighet i det landet och i dialog med Tullverket samt Miljöåklagaren. Beroende på vilket tullförfarande som importen kom in till Sverige vidtar Tullverket de åtgärder som krävs för tullhanteringen för att kunna återsända sändningen.

Är transporten anmäld och godkänd så informerar Naturvårdsverket länsstyrelsen och Tullverket om detta. I de fall transporten är anmäld och godkänd eller utgörs av informationspliktigt avfall men saknar transportdokument, har transportdokument men dessa är inte korrekt ifyllda eller av andra orsaker har brister som kan vara sådana att miljöskatt-avgifter kan komma i fråga ska länsstyrelsen fatta beslut om sådana.

Generellt behöver båda länderna som handlar med avfall vara parter i Baselkonventionen. Om avsändningslandet inte skulle vara det krävs att det finns ett bilateralt avtal för att det ska vara tillåtet att handla med avfall.

2.4.3 Om Tullverket misstänker brott

Även Tullverket bedriver annan kontrollerande verksamhet utan anknytning till avfallstransporter. Arbetssättet blir det samma som anges under avsnitten 2.4.2 och 2.4.4. Vad som där sägs om polisen ska istället gälla Tullverket.

2.4.4 Om polisen misstänker brott

Arbetssättet blir det samma som angetts under avsnitt 2.2.3. Vad som sägs gälla för transporter inom EU ska i stället gälla vid import då ingen importanmälan inlämnats till Tullverket. Polisen bör i dessa fall ansvara för brottsutredningen men kontakt kan tas med Tullverket då båda myndigheterna har möjlighet att hantera en sådan utredning.

2.4.5 Om Kustbevakningen misstänker brott

Om Kustbevakningen i samband med självständiga eller myndighetsgemensamma kontroller upptäcker gods som kan tänkas vara föremål för gränsöverskridande illegal avfallstransport har Kustbevakningen en möjlighet att agera genom att tillkalla polisen och länsstyrelsen för vidare agerande. Se även avsnitt 2.2.4.

2.4.6 Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala avfallstransporter

Övriga aktörer som kan komma i kontakt med illegala gränsöverskridande avfallstransporter är framförallt de kommunala miljöförvaltningarna som bedriver miljötillsyn på ett stort antal s.k. miljöfarliga verksamheter där avfall uppstår. Kommunerna har även tillsynen över nationella transporter av avfall. Om kommuner eller andra aktörer upptäcker eller misstänker illegala gränsöverskridande avfallstransporter bör i första kontakt tas med länsstyrelsen i det län kommunen ligger.

3 Särskilt om beslag, förverkande och övrigt omhändertagande

Då gods av aktuellt slag är skrymmande och ibland måste omhändertas på särskilt sätt kan det tänkas att kostnaderna för omhändertagandet av godset kan komma att uppgå till stora belopp. Det är därför av intresse att utreda när respektive myndighet ansvarar för godset och enligt vilka bestämmelser.

Om en förundersökning inleds och godset tas i beslag kommer Tullverket eller polisen såsom utredande myndigheter att ansvara för och bära kostnaderna för hanteringen av godset som då är i beslag. Förverkas godset jämlikt smugglingslagen ska Tullverket ansvara för att antingen sälja eller förstöra det. I annat fall ansvarar staten för att godset säljs eller förstörs.

Om en förundersökning av olika skäl inte inleds kan länsstyrelsen ändå till exempel förbjuda exporten och förelägga exportören om att avfallet ska tas om hand av en godkänd avfallsanläggning. Länsstyrelsen kan också, för det fall att en förundersökning läggs ned vid ett senare tillfälle och beslaget hävs eller om beslaget hävs av andra skäl, besluta om t.ex. exportförbud. Länsstyrelsen kan i dessa fall komma att få bära kostnaderna för omhändertagandet av godset om inte ägaren själv tar hand om godset eller om exportören inte går att få tag på.

3.1 Bevisbeslag

Eftersom bedömningen av godset är avgörande för huruvida ett brott har begåtts eller inte finns det oftast skäl att ta godset i beslag, så kallat bevisbeslag. Länsstyrelsen utgår vid avfallsbedömning bland annat från riktlinjer beslutade av EU:s miljömyndigheter.

Eftersom åklagare, till skillnad från tillsynsmyndigheten, har full bevisbörda är inte presumtionerna tillräckliga för att vid en straffrättslig bedömning konstatera att det är fråga om avfall för återvinning eller bortskaffande utan detta måste utredas och föras bevisning om. Mot bakgrund därav är det av vikt att godset inledningsvis tas i beslag.

Hur länge godset behöver vara kvar i beslag är upp till respektive förundersökningsledare (åklagare) att bestämma. Kostnaden för beslagen är en förundersökningskostnad och den myndighet, Tullverket eller polis, som ansvarar för utredningen kommer därför också att ansvara för kostnader för hantering av beslagen.

3.2 Förverkande

Föremål får, utöver vad som angetts i 3.1. också och så vitt är av intresse här, tas i beslag om föremålet ska förverkas. Nedan beskrivs därför under vilka förutsättningar förverkande kan ske i ärenden av aktuellt slag.

3.2.1 Smugglingslagen

Enligt 16-17 §§ smugglingslagen kan gods som varit föremål för brott enligt smugglingslagen eller som har använts som hjälpmedel vid brott enligt smugglingslagen förklaras förverkade.

I de flesta fall är det tingsrätten som efter yrkande av åklagare beslutar om huruvida förverkande ska ske eller inte. När ett beslut om förverkande vunnit laga kraft ska det säljas eller i vissa fall förstöras. Enligt 24 § smugglingslagen finns det emellertid under vissa förutsättningar möjlighet för Tullverket att omedelbart, dvs. innan lagakraftvunnet beslut föreligger, sälja eller förstöra egendom som kan antas bli förverkad enligt 16 § (se särskilt 24 § 1 st 2 p). Detta förutsätter dock att inte godset behövs som bevisbeslag.

3.2.2 Miljöbalken

I 29 kap 12 § miljöbalken föreskrivs under vilka förutsättningar förverkande kan ske då brott enligt 29 kap miljöbalken har begåtts. I bestämmelsen föreskrivs ingen möjlighet att förverka gods som varit föremål för brott enligt 29 kap 4 a § miljöbalken. Det föreskrivs å andra sidan inte heller något förbud mot att förverkande kan ske enligt andra förverkandebestämmelser vilka närmast återfinns i 36 kap brottsbalken. Huruvida det är avsiktligt eller ett förbiseende att förverkandemöjlighet inte föreligger med stöd av 29 kap 12 § miljöbalken är oklart.

3.2.3 Brottsbalken 36 kap

I 36 kap 2 § 2 st. brottsbalken anges att egendom som någon tagit befattning med på ett sätt som utgör brott enligt denna balk kan förverkas. Denna bestämmelse gäller endast brottsbalksbrott och det finns därför ingen möjlighet att förverka egendom som någon tagit befattning med på ett sätt som utgör brott enligt miljöbalken eller enligt smugglingslagen.

I 36 kap 3 § 1 st. 1 p. brottsbalken stadgas en möjlighet att förverka föremål som på grund av sin särskilda beskaffenhet och omständigheterna i övrigt kan befaras komma till brottslig användning. Denna förverkandemöjlighet begränsar sig inte enbart till brottsbalksbrott utan gäller även brott enligt specialstraffrätt till exempel brott enligt miljöbalken eller smugglingslagen. I fall då förverkande kan ske såväl enligt någon specialstraffrättslig bestämmelse som enligt brottsbalken ska enligt vanliga principer den specialstraffrättsliga bestämmelsen i första hand tillämpas.

Enligt 36 kap 2 § 1 st. och 4 st. brottsbalken kan förverkande ske av egendom som använts vid brott enligt annan lag/författning än brottsbalken om det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än ett år och om det behövs för att förebygga brott eller det annars finns särskilda skäl. Enligt samma bestämmelse får förverkande också ske av egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt annan lag/författning än brottsbalken om det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än ett år och om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling.

I de flesta fall är det tingsrätten som efter yrkande av åklagare beslutar om huruvida förverkande ska ske eller inte. När ett beslut om förverkande vunnit laga kraft ska det säljas eller i vissa fall förstöras. Enligt 4 § och 6 § lag (1974:1066) om förfarandet med förverkad egendom och hittegodts m.m. får den myndighet som omhändertar egendom som avses i denna lag möjlighet att omedelbart, dvs. redan under förundersökningen, sälja eller förstöra godset om värden av den är förenad med alltför stora kostnader.

Sammanfattningsvis gäller att om smuglingsbrott eller olovlig utförsel enligt 7 § 2 st. 1 p. smuglingslagen kan bevisas kan förverkande ske av godset och eventuella hjälpmedel enligt smuglingslagen. Om brott istället bedöms som otillåten avfalls-transport torde förverkande kunna ske av godset enligt 36 kap 3 § 1 st. 1 p brottsbalken. Hjälpmedel som använts vid ett sådant brott torde kunna förverkas jämlik 36 kap 2 § 1 st. och 4 st. brottsbalken.

3.3 Övrigt omhändertagande

Om polisen eller Tullverket inte tar sådant gods i beslag som härrör från annat land ska Naturvårdsverket ta initiativ till förvaring av sådant gods som polisen inte tar i beslag på de upplagsplatser som polisen eller Tullverket har tillgång till eller på sådana platser där polisen eller Tullverket tecknat avtal för förvaring av avfallsbeslag till dess att godset kan omhändertas eller skickas tillbaka till avsändarlandet.

Om avfallet är illegalt och härrör från annat land än Sverige ska i första hand avsändarlandet ansvara för att avfallet tas tillbaka eller destrueras på plats i Sverige. De kostnader som har uppkommit för t.ex. lagring, transporter etc. är avsändarlandets behöriga myndighet (motsvarande Sveriges Naturvårdsverk) ansvarig för. De får i sin tur kräva avsändaren på kostnaderna om sådan finns.

3.4 Förslag på hur hantering av gods bör ske

Vid misstanke om brott enligt ovan bör godset tas i beslag såsom i första hand bevisbeslag. Det är upp till förundersökningsledaren att bedöma hur länge ett sådant beslag ska bestå. Senast när beslut fattas i åtalsfrågan ska dock ställning tas till beslaget.

Förverkande bör ske av gods som varit föremål för brott avseende överträdelser av ozonförordningen då sådant gods inte har något större legalt användningsområde. Godset kommer då att vara kvar i den omhändertagande myndighetens vård fram till laga kraft vunnit dom då det kommer att förstöras. Kostnaderna kan då bli stora. Mot bakgrund av att det oftast i dessa fall är fråga om farligt avfall med ringa värde bör godset kunna förstöras jämlikt 24 § smugglingslagen redan under förundersökningen när det inte längre behövs som bevisbeslag. Staten kan då visserligen drabbas av skadestånd om brottet inte går att leda i bevis men då värdena oftast är låga bör dessa krav inte uppgå till några större belopp.

Det är mer tveksamt om gods som varit föremål för brott avseende överträdelser av i avfallsförordningen ska förverkas överhuvudtaget, dels eftersom sådant gods kan ha ett legalt användningsområde, dels eftersom möjligheten faktiskt inte getts direkt med stöd av 29 kap 12 § miljöbalken vilket torde ha varit det naturliga. Det kan därför finnas anledning att överväga att häva beslaget om det inte behövs som bevisbeslag. Om åklagare häver ett beslag kan det finnas ett intresse för länsstyrelsen att lägga ett export- eller utförselbud på godset och länsstyrelsen kan därför behöva ha information om att beslaget har hävts. Även om uppgiften kan omfattas av en sekretessbestämmelse torde 10 kap 27 § offentlighets- och sekretesslagen i många fall möjliggöra att uppgiften kan vidarebefordras till tillsynsmyndigheten. När väl beslaget hävts kan länsstyrelsen komma behöva stå för kostnaderna om inte exportören hämtar godset eller avsändaren inte går att nå.

Ett alternativ till detta förfarande är att med stöd av 4 och 6 §§ lag (1974:1066) om förfarandet med förverkad egendom och hittegoods m.m. omedelbart under pågående förundersökning förstöra egendomen eftersom vården av den oftast torde vara förenad med alltför stora kostnader och godset inte behövs som bevisbeslag, dock med de betänkligheter som redogjorts för ovan.

4 Ordlista

IMPORT

Import innebär att en vara förs in till EU, från ett land utanför EU (även kallat tredjeland).

INFÖRSEL

Införsel innebär att en vara förs in till ett EU-land (till exempel Sverige) från en annan medlemsstat i EU.

EXPORT

Den handling då avfall lämnar gemenskapen med undantag av transitering genom gemenskapen.

Export innebär att en unionsvara förs ut från EU. I tullsammanhang talas om EU:s tullområde. De områden och länder som **inte** ingår i tullområdet kallas för tredje-land eller land utanför EU. En direkt export är när en vara lämnar EU från samma land som där den anmälts till export, det vill säga när exporttullkontor och utfartstullkontor är i samma land. Indirekt export är när en vara lämnar EU i ett annat land än där den anmälades till export, det vill säga utfartstullkontoret är i ett annat land än exporttullkontoret.

UTFÖRSEL

Utförsel innebär att en vara förs ut från ett EU-land (ex Sverige) till annan medlemsstat i EU.

TRANSITERING

En transport eller planerad transport av avfall genom ett eller flera länder som inte är avsändar- eller mottagarländer.

Bilaga 1A till förordningen 1013/2006 – Notification document – Anmälningsdokument för gränsöverskridande avfallstransporter. Ska alltid medfölja vid transport av avfall som lyder under kraven på anmälan och godkännande enligt avfallstransportförordningen 1013/2006.

Bilaga 1B till förordningen 1013/2006 – Movement document – Transportdokument för gränsöverskridande avfallstransporter. Ska alltid medfölja vid transport av avfall som lyder under kraven på anmälan och godkännande enligt avfallstransportförordningen 1013/2006.

Bilaga VII till förordningen 1013/2006 – Annex VII – Information document – Ska alltid medfölja vid transport av avfall som lyder under kraven på informationsplikt i avfallstransportförordningen 1013/2006.

5 Telefonnummer

NATURVÅRDSVERKET

Nås lättast: måndag--tisdag och torsdag-fredag: 9.00–11:30, 12.30–15.00, onsdag:
12.30–15.00

Telefon: 010-698 12 00

LÄNSSTYRELSENA

Nås genom respektive länsstyrelses telefonväxel.

TULLVERKET

Telefonist dagtid måndag–fredag (08.00–16.30).

Telefon: 0771-520 520

Tullverkets underrättelse- och kommunikationscentral kan nås på följande sätt
dygnet runt.

Telefon: 08-405 05 70

POLISEN

Telefon: 114 14

KUSTBEVAKNINGEN

Regionledning Nordost

Telefon: 08-57 89 75 00, 08-57 89 76 00 (utanför kontorstid).

Regionledning Sydväst

Telefon: 031-726 90 00, 031-727 91 00 (utanför kontorstid).

RIKSENHETEN FÖR MILJÖ- OCH ARBETSMILJÖMÅL

Telefon: 010-562 50 00, utanför kontorstid nås jouråklagare endast via nummer
som polisen och Tullverket har tillgång till.

KOMMUNERNA

Nås genom respektive kommuns telefonväxel.